

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 126/2020 -12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou Capitol Legal Group, advokátska kancelária s. r. o., Digital Park III, Einsteinova 19, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Rastislav Hanulák, Einsteinova 19, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 4 ods. 1, 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 56/2016 z 10. januára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED],

spoločnej veci (pozemku)“, pričom poukazuje na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu a komentuje aj napadnutý rozsudok krajského súdu na strane 9 v bode 17. Brojí proti tomu, že krajský súd priznal žalobcom nárok na úhradu sumy 1 092, 61 € voči sťažovateľovi napriek tomu, že vlastnícke právo sťažovateľa k stavbe nebolo preukázané. V konaní nebola preukázaná ani existencia žiadneho právneho titulu, na základe ktorého by sťažovateľ mohol byť vlastníkom tejto stavby (so súpisným číslom 739), keďže žalobcovia doložili do spisu listiny preukazujúce vlastnícke právo právnych predchodcov sťažovateľa k stavbe so súpisným číslom 33, ktoré bolo evidované v pozemkovej knihe vl. č. 90. V predmetnom prípade bolo totiž napadnutým rozsudkom krajského súdu priznané právo žalobcom „ohľadne práva na úhrady sumu vo výške 1.092,61 EUR zo strany žalovaného v 1. rade i zo strany sťažovateľa, ktoré však nevyplýva zo žiadneho účinného zákonného ustanovenia pre ich vydanie v konaní, v ktorom sa pôvodne vypořádania podielového spoluvlastníctva v tzv. širšom zmysle vôbec nedomáhali, návrh na takéto vypořádanie urobili až v čase, kedy bolo ich údajné právo premlčané, nebolo nijako preukázané, že sťažovateľ bol spoluvlastníkom stavby, náklady na odstránenie ktorej ho Krajský súd... zaviazal znášať, z vykonaného dokazovania nijako nevyplýva záver Krajského súdu..., že zbúraním stavby došlo k zhodnoteniu Pozemku. V dôsledku toho Krajským súdom... uložená povinnosť sťažovateľovi uhradiť Žalobcom sumu vo výške 1.092,61 EUR je nezákonná a Krajský súd... svojím rozhodnutím závažným spôsobom zasiahol do základných práv a slobôd sťažovateľa.“.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom: *„Základné právo Sťažovateľa na právnu istotu a legitímne očakávanie podľa článku 13 ods. 1 písm. a) Ústavy... a podľa článku 4 ods. 1, 3 a 4 Listiny... Rozsudkom Krajského súdu... sp. zn. 9Co/56/2016 – 438... zo dňa 10.01.2019 porušené bolo.*

Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy..., právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru... a podľa článku 36 ods. 1 Listiny... Rozsudkom Krajského súdu... sp. zn. 9Co/56/2016 - 438... zo dňa 10.01.2019 porušené bolo.

Ústavný súd... rozsudok Krajského súdu... sp. zn. 9Co/56/2016 - 438... zo dňa 10.01.2019 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu... na ďalšie konanie.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie v sume 5.000,- EUR, ktoré je Krajský súd... povinný zaplatiť... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajský súd... je povinný zaplatiť sťažovateľovi k rukám právneho zástupcu... trovy konania v sume 415,52 EUR.“

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. a) až g) zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Právne hodnotenie ústavného súdu

11. Nosnou námietkou v ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že krajský súd nesprávne právne vec posúdil a jeho rozhodnutie je neodôvodnené a nesprávne. Bližšie dôvody sú uvedené v bode 4

12. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa je však potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 201/03, II. ÚS 144/05, IV. ÚS 100/04, IV. ÚS 42/06).

13. Ústavný súd poukazuje v tomto prípade na relevantnú časť rozsudku krajského súdu (body 18 až 21), ktoré sťažovateľ pripojil k ústavnej sťažnosti:

„Žalovaný 2 v konaní namietal, že žalobcovia odstránili stavbu v čase, kedy rozhodnutie príslušného stavebného úradu [REDAKOVANÉ] ešte nebolo právoplatné a ani vykonateľné; uvedená námietka žalovaného 2 sa zakladá na pravde: bez ohľadu na to. však odvolací súd zdieľa názor, že odstránením stavby na pozemku parc. č. 57 došlo k zhodnoteniu tohto pozemku. Mesto [REDAKOVANÉ] začalo konať vo veci odstránenia stavby

na danom pozemku práve z dôvodu, že stavba vzhľadom na stav devastácie, v ktorom sa nachádzala, predstavovala ohrozenie života a zdravia osôb, pohybujúcich sa v jej blízkosti. Existujúca fotografická dokumentácia o tom, do akej miery bola stavba schátralá, neumožňuje vyvodit' iný záver, než ten, že stavba predstavovala vážne nebezpečenstvo pre zdravie a život okoloidúcich, a teda ju bolo nevyhnutné zbúrať. Možno tiež súhlasiť s argumentom žalobcov, že ďalšia existencia schátralej stavby na danom pozemku by jeho hodnotu v prípade disponovania s pozemkom znižovala, nakoľko každý vlastník pozemku by musel počítat' s vynaložením nákladov na odstránenie uvedenej stavby. Preto má odvolací súd za to, že zbúraním stavby na pozemku došlo k jeho zhodnoteniu, t.j. k zvýšeniu ceny pozemku parc. č. 57 a tým aj k zvýšeniu sumy, ktorú boli žalobcovia 1, 2 povinní zaplatiť žalovaným 1, 2 za prikázanie ich podielov do ich bezpodielového spoluvlastníctva. Bez odstránenia stavby by náhrada za spoluvlastnícke podiely žalovaných 1,2 bola nižšia...

... Žalovaný 2 rovnako namietal, že schátralá stavba na pozemku nebola prejednaná v dedičskom konaní, a teda že neexistuje právny titul o jeho spoluvlastníctve k nej. Uvedené sa síce zakladá na pravde, avšak spoluvlastnícke právo žalovaného 2 je možné odvodiť od jeho právnych predchodcov (██████████ bol otcom žalovaných 1, 2, tiež žalobkyne 1, pričom ██████████ bol synom ██████████, ktorý bol v pozemkovej knihe zapísaný ako spoluvlastník spornej stavby - rodinného domu - na pozemku parc. č. 57 v podiele 5/6-ín, pričom k prevodu vlastníckeho práva k stavbe, na inú tretiu osobu nedošlo, vlastníctvo k nej prechádzalo vždy na nasledujúcich právnych nástupcov). Dodatočné prejednanie dnes už neexistujúcej stavby v dedičskom konaní podľa názoru odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, práve z dôvodu, že stavba už nejestvuje. Zároveň nie je sporné, že predmetná stavba na pozemku stála. A bol to práve žalovaný 2, ktorý sám zjavne nemal o svojom spoluvlastníckom práve k stavbe žiadne pochybnosti, keďže to bol práve on, kto podal odvolanie proti rozhodnutiu Mesta ██████████ zo dňa 16. 8. 2007 č.j. : SÚ-1931/06-07/Pa (odvolanie žalovaného 2 na čl. 47 spisu), v ktorom argumentoval práve tým, že odstránením objektu by boli ohrozené práva a záujmy vlastníkov objektu, za ktorého nepochybne považoval aj seba (veď inak by nepodával odvolanie). Žalovaný 2 tiež upozorňoval na to, že v prípade objektu na pozemku parc. č. 57 existujú dva rôzne súpisné čísla, jednak súpisné č. 33 ale tiež 739. Napriek tomuto rozporu podľa odvolacieho súdu nemôže byť pochýb o tom, že súpisné č. 33 a č. 739 sa týka jednej a tej istej stavby -

bývalého rodinného domu, stojaceho na parc. č. 57 kat. úz. ■■■■■, nakoľko nemôže byť sporné, že na predmetnom pozemku parc .č. 57 bol v minulosti postavený práve sporný stavebný objekt - rodinný dom, pričom iná stavba, než spomínaný rodinný dom na tomto pozemku nestála (v konaní nikto netvrdil, že by na dotknutom pozemku stálo viac stavieb)...

... Odvolací súd mal teda za to, že žalobcovia 1, 2 návrhom na začatie konania navrhli zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo k označenej nehnuteľnosti, a to tzv. širším vyporiadaním (§ 142 ods. 1 Obč. zák.). V konaní preukázali, že odstránili stavbu, stojacu na tomto pozemku (ktorá bola v pokročilom stave devastácie), pričom tak urobili z dôvodu pasivity ostatných spoluvlastníkov nehnuteľnosti (keď zároveň v čase odstraňovania nehnuteľnosti nemali vedomosť o tom, že žalovaný 2 rozhodnutie stavebného úradu napadol odvolaním). Skutočnosť, že stavba na pozemku bola v konečnom dôsledku odstránená bez právoplatného a vykonateľného rozhodnutia podľa názoru odvolacieho súdu nemôže mať za následok, že náklady spojené s odstránením stavby pôjdu na vrub výlučne žalobcov 1, 2. Zbúraním stavby pozemok získal na svojej hodnote, z čoho profitovali aj ostatní spoluvlastníci pozemku v podobe vyššej náhrady za prikázanie ich podielov do BSM žalobcov 1,2...

... Odvolací súd z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil (§ 388 CSP) tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.“

14. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku konštatuje, že krajský súd sa vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa, ktoré v konaní pred všeobecnými súdmi uplatnil a ktoré tvoria zároveň podstatu prejednávanej ústavnej sťažnosti.

15. Rezultáty krajského súdu spomínané v bode 13 nevykazujú známky arbitrárnosti či očividnej neodôvodnenosti a ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil žiadne skutočnosti signalizujúce možnosť konštatovania porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj ostatných práv uvedených v bode 1. Osobitne, čo sa týka namietaného porušenia sťažovateľom označeného „základného práva podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy“, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe

zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd, ústavný súd vo vzťahu k tomuto označeniu navyše uvádza, že čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy má povahu ústavného princípu, t. j. jeho obsahom nie sú základné ľudské práva a slobody, a preto nie je priamo aplikovateľný v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 32/98, IV. ÚS 258/2010, II. ÚS 52/2017). Ústavný súd preto jeho ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu